

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
สำนักงานศาลปกครอง

๑. ที่มา

๑.๑ สำนักงานศาลปกครองได้เข้าร่วมโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) พัฒนาขึ้น มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ และในปัจจุบันสำนักงานศาลปกครองได้มีการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว โดยจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานศาลปกครองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยคณะกรรมการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity & Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงานศาลปกครอง

๑.๒ การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเป็นประเด็นการประเมินภายใต้ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต : การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ตามกรอบการประเมิน ITA ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด ประกอบด้วย ๒ ประเด็นย่อย ดังตารางต่อไปนี้

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

ข้อ	ข้อมูล	องค์ประกอบด้านข้อมูล
O๓๖	การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี	(๑) แสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน (๒) มีข้อมูลรายละเอียดของผลการประเมิน ยกตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นต้น (๓) เป็นการดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
O๓๗	การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต	(๑) แสดงการดำเนินการหรือกิจกรรมที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงในกรณีที่เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน (๒) เป็นกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงตามข้อ O๓๖ (๓) เป็นการดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. การดำเนินการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต (๐๓๖)

การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตเป็นกิจกรรมที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (แผน ITA) สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ เหตุการณ์ความเสี่ยง

สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการปลูกฝังจิตสำนึกและเสริมสร้างคุณธรรมในการทำงานที่สุจริตซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน โดยดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้บุคลากรเกิดความตระหนักและสามารถแยกประโยชน์ส่วนตัวออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ และไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยไม่สุจริต โดยมุ่งเน้นในประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องเวลา และผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องการใช้วัสดุ อุปกรณ์และของใช้ในราชการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการให้บริการของหน่วยงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานศาลปกครองได้กำหนดให้การดำเนินงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน เป็นตัวชี้วัดตามประกาศหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงานระดับหน่วยงานของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตัวชี้วัดที่ ๙ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยจำนวน ๕ กิจกรรม ได้แก่

- ๑) การให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน
- ๒) การวิเคราะห์ความเสี่ยงของการประพฤติปฏิบัติตนที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน ประกอบด้วย (๑) ผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องเวลา และ (๒) ผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และของใช้ในราชการ
- ๓) การจัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน/มาตรการแก้ไขเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงาน เสนอผู้อำนวยการสำนักงาน/สำนัก/วิทยาลัย และเผยแพร่แนวทางดังกล่าวผ่าน webpage ของหน่วยงาน บนเครือข่าย Intranet ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๑
- ๔) ดำเนินกิจกรรมตามแนวทางการปฏิบัติงาน/มาตรการแก้ไขเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานให้แล้วเสร็จอย่างครบถ้วน
- ๕) จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนภายในหน่วยงาน เสนอผู้อำนวยการสำนักงาน/สำนัก/วิทยาลัย และเผยแพร่รายงานสรุปผลการดำเนินงานผ่าน webpage ของหน่วยงาน บนเครือข่าย Intranet ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๑

ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ยังคงถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) ได้มีประกาศ เรื่อง กำหนดวันและเวลาทำงาน และวันหยุดราชการของข้าราชการศาลปกครอง พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๑ วรรคสอง กำหนดให้ “เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองอาจกำหนดเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของเวลาทำงานของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง พนักงานราชการ และลูกจ้าง

ทั้งหมด ในพื้นที่ ส่วนงาน หรือสายงานใดให้ต่างไปจากที่กำหนดในวรรคหนึ่งได้ แต่เมื่อรวมเวลาทำงานในหนึ่งวันต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดข้างต้น” ซึ่งสำนักงานศาลปกครองได้มีประกาศ เรื่องกำหนดเวลาทำงาน แนวปฏิบัติในการออกไปปฏิบัติราชการหรือทำกิจส่วนตัว และการลงเวลาปฏิบัติราชการของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง พนักงานราชการศาลปกครอง และลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อให้ การปฏิบัติราชการ การออกไปปฏิบัติราชการนอกสำนักงานศาลปกครอง หรือการไปทำกิจส่วนตัวนอกสังกัดหรือนอกสำนักงานศาลปกครองของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง พนักงานราชการศาลปกครอง และลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต โดยแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนักงานศาลปกครอง ตามคำสั่งที่ ๔๑๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๔ ให้มีหน้าที่ในการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และจัดทำรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยงเสนอต่อผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงตามหลักธรรมาภิบาล แผนงาน/โครงการ ที่สำคัญตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการ ให้มีความครอบคลุมในทุกมิติ

ประกอบกับมีสถานการณ์พิเศษอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้งของส่วนราชการ โดยกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติราชการแบบยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อหรือเกิดผลเสียหายต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารราชการและการบริการประชาชน

ดังนั้น จากสถานการณ์ดังกล่าว ประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องเวลาจึงเป็นประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญที่อาจก่อให้เกิดการประทุติตนของบุคลากรที่ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ซึ่งมีโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงในระดับสูง และอาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความล่าช้า/เสียหายในระดับสูงมากเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การเบียดบังเวลาราชการไปปฏิบัติภารกิจอื่น การปฏิบัติงานไม่ครบ ๘ ชั่วโมง การลาโดยไม่มีเหตุจำเป็น เป็นต้น

๒.๒ การจัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสเกี่ยวกับเวลาการปฏิบัติราชการของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง คณะทำงานจัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสเกี่ยวกับเวลาการปฏิบัติราชการของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง โดยมีผู้อำนวยการสำนักกฎหมายเป็นหัวหน้าคณะทำงาน ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองสูงสุด ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองกลาง ผู้แทนสำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ ผู้อำนวยการกลุ่มวินัยและจริยธรรม สำนักกฎหมาย เป็นคณะทำงาน มีอำนาจและหน้าที่จัดทำหลักเกณฑ์หรือมาตรการเกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติราชการ และการขออนุญาตไปทำธุระส่วนตัว

ในเวลาราชการของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง เพื่อเป็นนโยบายในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่มีคุณธรรมและความโปร่งใส รวมทั้งเป็นการส่งเสริมจริยธรรมและรักษาวินัยของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง อันจะนำไปสู่การบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดีต่อไป โดยหัวหน้าคณะทำงานได้วางแนวทางในการดำเนินงาน โดยการขอทราบแนวปฏิบัติภายในของทุกหน่วยงานในสำนักงานศาลปกครอง และจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และปัญหาของแต่ละหน่วยงาน เพื่อนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลและจัดทำหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติราชการและการขออนุญาตไปทำธุระส่วนตัวในเวลาราชการของบุคลากรสำนักงานศาลปกครองสำหรับทุกหน่วยงานปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตาม สำนักงานศาลปกครองได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติราชการโดยนำหลักการในเรื่องความโปร่งใสและการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนโดยเฉพาะในเรื่องของเวลาในการปฏิบัติราชการมาเป็นกรอบ โดยเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔

๓. การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยง (๐๓๗)

สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงของการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องเวลา ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

๓.๑ ประกาศสำนักงานศาลปกครอง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติงานที่บ้าน อันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นมาตรการในสถานการณ์พิเศษและฉุกเฉินอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานนอกสถานที่ตั้งของส่วนราชการ โดยกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติราชการแบบยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ รวมทั้งไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารราชการและการบริการประชาชน และตามมาตรการของคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ของศาลปกครอง และศูนย์ป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์การติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของศาลปกครอง ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ยังคงถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดอย่างต่อเนื่องและเคร่งครัดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๒ การดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงานระดับหน่วยงานของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๙ ผลการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานศาลปกครองกำหนดกรอบการประเมินผลในการยกระดับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครองให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ในเรื่องโปร่งใส (Transparency) ถูกต้อง (Righteousness) และมีมาตรฐาน (Standard) โดยนำผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (Integrity & Transparency Assessment: ITA) มาประเมินผลกับทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลปกครอง และตัวชี้วัดดังกล่าวถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกหน่วยงาน (Joint KPI)

สำหรับขั้นตอนการดำเนินการ ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลปกครองดำเนินการกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้สอดคล้องกับแผนการเสริมสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลปกครอง และ/หรือดำเนินการตามความเหมาะสมของหน่วยงาน รวมทั้ง ให้ความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) บุคลากรภายในหน่วยงาน และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง (ผ่านผู้บริหารสำนักงานศาลปกครองที่กำกับดูแล) ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ ทั้งนี้ มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้ว่า หากหน่วยงานไม่มีรายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองภายในกำหนดเวลา จะถูกปรับลดคะแนนในขั้นตอนนี้ลง ๑ คะแนน จากคะแนนรวมที่หน่วยงานได้รับในตัวชี้วัดนี้ (กำหนดน้ำหนักคะแนนตัวชี้วัดนี้ไว้ เท่ากับ ๕ คะแนน)

การดำเนินงานตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงานระดับหน่วยงานของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตัวชี้วัดที่ ๙ ผลการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังกล่าว เป็นการถ่ายระดับการดำเนินงานจากระดับองค์กรสู่ระดับหน่วยงาน โดยผ่านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงการจัดทำ**มาตรการเกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติราชการหรือการขออนุญาตไปทำธุระส่วนตัวในเวลาราชการ** ซึ่งเป็นดำเนินการที่แสดงถึงการจัดการความเสี่ยงของการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนเรื่องเวลา และเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการขับเคลื่อนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครองให้บรรลุเป้าหมาย
